

dentser, thi selv om de end maatte kunne betragtes som saadanne, saa vil i alt Fald en Henviisning til dem ene kunne være af nogen Betydning ligeoverfor en Vægning ved her paa Rigsdagen overhovedet at gaae ind paa kirkelige Sager, og navnlig ligeoverfor et bestemt Forlangende om, at der altid skulde være en specielt kirkelig Drostelse i en Commission gaaet forud; men saaledes forelaa ikke den Hovedbetragtning fra min Side, hvorimod Grindringen blev rettet. Jeg tillod mig at gjøre gjældende, at det formeentlig ikke kunde gaae an, at Regjeringen udtalte som sin Overbeviisning, at nu var Diebliffet kommet til at underkaste de kirkelige Reformer en almindelig, rolig og alsidig Overveielse, og at den saa paa samme Tid, ved Siden af en saadan uforbeholden Udtalelse af en stærk og varm Overbeviisning, ikke desto mindre fra det, der saaledes efter en rigtig Erkjendelse skulde være Gjenstand for en almindelig, rolig og alsidig Overveielse, netop undtog et saa vigtigt Punkt som dette. Der kan ikke siges nogenstunde tidligere at have foreligget en saadan Tingenes Stilling, selv om man overhovedet kan tillægge de før berørte Præcedentser nogen Betydning. Deri, at Regjeringen, om jeg saa tør sige, fremtræder med et Forslag til en Kirkecommission i den ene Haand og samtidig med den anden Haand vil unddrage fra denne Kirkecommission det, der ligger allernærmest og meest trænger sig frem til Overveielse, deri ligger det Nye og den formeentlige Inconsequents, som jeg tillod mig at fremhæve. Den høitærede Minister syntes heller ikke at være ganske utilbøielig til at erkjende, at jeg dog havde nogen Ret deri, idet han søiede til, at, om der end kunde siges at være en Grindring derimod at gjøre efter den sædvanlige Logik, saa skulde dog denne Grindring her formeentlig forstumme, fordi der ved Siden af den sædvanlige Logik var en anden, som det hed, Forholdenes og Tilstandenes Logik. Det, at der er en anden saadan Logik, en Forholdenes og Tilstandenes Logik, erkjendes saavel af den ærede 2den Landskingsmand for 1ste Kreds (Krieger), som før berørte dette Punkt, og af mig, men Spørgsmaalet er jo, om der i Virkeligheden ved en Leilighed som

denne paa den Maade kan henvises til en sliq Forholdenes og Tilstandenes Logik. Hvad vil dette Udtryk vel sige Andet, end at der ved Siden af de Love for vore Forhandlinger og Beslutninger, som den rene Tænkning dicterer, ogsaa er andre Love, som Kjendsgjerninger kunne dictere; men for at kunne henvise til dem; for her at kunne henvise til Forholdenes og Tilstandenes Logik, maatte det dog vel være godtgjort, at der her var en paatrængende Nødvendighed, en i Forholdene og Tilstandene liggende Nødvendighed, en Nødvendighed, saa paatrængende, at man ikke kunde vente den dog ikke saa overmaade lange Tid, som den foreslaaende Commissionens Hverv vilde medtage. Jeg siger: den dog ikke saa overmaade lange Tid, fordi jeg erindrer, at den høitagtede Minister i det andet Thing, om ikke just ved Forhandlingen af denne Sag, saa i alt Fald ved Forhandlingen af en af de andre kirkelige Sager, selv har gjort gjældende, at det ikke var noget saa Forsærdeligt at opsætte de kirkelige Reformer efter denne Commission, da den meget godt inden Aarets Udgang vilde kunne have fuldendt sin Opgave. Dette tænker jeg ogsaa vil berolige den ærede Taler, der nys satte sig, den 6te Landskingsmand for 9de Kreds (M. Andersen), som meente, at en Kirkecommission vilde kunne optage endog flere Aar. Ved Siden af denne Fordring, der maatte stilles som Betingelse for med Føie at kunne paabe- raabe sig Forholdenes og Tilstandenes Logik, nemlig at der maatte være en paatrængende Nødvendighed forhaanden, troer jeg ogsaa, der er en anden Fordring, som naturligen kommer frem, den nemlig, at man, ved at følge denne Logik, kommer ud over Banfælighederne, at man ikke bliver staaende foran dem eller kommer over i nye Banfæligheder, som maaskee ere værre end de første; og det er netop det, der forekommer mig fra flere Sider her i Salen meget stærkt at være fremhævet, at det paa ingen Maade er Tilfældet, at man ad denne Vej kommer ud over de Banfæligheder, der synes at have været bestemmende for Ministeriet ved Ordningen af den nærværende Sag, men at de meget mere ere vorede og blevne større. Jeg vil ikke stærkt urgere det Udtryk, som den 6te Landskingsmand for 1ste Kreds (Bloug),